

INHOUSE

**– ainoa järkevä tapa
tehdä julkisia
yhteishankintoja**

Kustos aamukahvitilaisuus | 13.12.2022

Kustos Ry
Julkishallinnon palvelukumppanit

Mikä inhouse, mikä Kustos?

- Inhouse-yhtiö tarkoittaa julkisten toimijoiden, usein usean kunnan, kuntayhtymän, hyvinvointialueen, valtion tai näiden yhdessä omistamaa yritystä.
- Tämä tarkoittaa tiivistä kumppanuutta sekä sitä, että omistaja-asiakkaat ohjaavat yhtiön toimintaa.
- Inhouse-yhtiöt tekevät tiivistä yhteistyötä myös yksityisen sektorin yritysten kanssa ja kilpailuttavat palveluita markkinoilta hankintalain mukaisesti omistaja-asiakkaidensa puolesta.
- Kustos ry – Julkishallinnon palvelukumppanit pyrkii edistämään inhouse-organisaatioiden avoimuutta, välittää parhaita käytänteitä omistajiensa välillä ja osallistuu julkiseen keskusteluun.
- Kustoksen jäsenenä on 17 inhouse -yhtiötä ja liikelaitoskuntayhtymää.

Kustos Ry jäsenet

Julkishallinnon palvelukumppanit

Kustoksen viisi teesiä

- **Päämäärämme on tehdä yhteiskunnallista hyvää.** Asiakkaamme saavat palveluja myös niillä alueilla, jotka eivät kiinnosta yksityisiä yrityksiä.
- **Pienen yrityksen sydän, mutta suuren yrityksen resurssit.** Toimintamme tarkoitus ei ole voiton tavoittelu. Autamme asiakastamme heti tänään, emmekä lue ensimmäiseksi, mitä sopimuksessa lukee.
- **Saamme laadukkaampia kilpailutuksia pienemmillä kustannuksilla.** Keskitetty kilpailutus säästää jopa 15% kilpailutuskustannuksista. Se tarkoittaa kymmeniä miljoonia euroja vuodessa.
- **Kotimaisuus ja paikallisuus ovat meille toimintamme keskeisiä arvoja.** Työllistämme välittömästi ja välillisesti kymmeniä tuhansia suomalaisia. Valtaosa veroeuroista jää Suomeen.
- **Mitä tapahtuisi, jos inhouse-yritykset lakkautettaisiin?** Joutuisimme edelleen ratkaisemaan ydinkysymyksen: miten tasalaatuiset ja kustannustehokkaat palvelut varmistetaan myös silloin, kun ei ole luvassa yritysten kaipaamaa voittoa?

Kustoksen tavoitteet ja ehdotukset mahdollisiksi hallitusohjelmakirjauksiksi

- Kuntien ja hyvinvointialueiden (alueelliset) yhteistyömahdollisuudet tulee säilyttää. Yhteinen inhouse-yhtiö usein on ainoa lainsäädännön mahdollistama vaihtoehto yhteisten palveluiden järjestämiseen.
- Hankintalaki tulisi yhtenäistää EU-lainsäädännön mukaiseksi: Kansallisen tavara- ja palveluhankintojen kynnysarvo tulee nostaa 60 000 eurosta EU:n kynnysarvon sallimaan 215 000 euroon.
- Hankintalaki tulisi yhtenäistää EU-lainsäädännön mukaiseksi: ulosmyyntiraja tulee nostaa nykyisestä EU-lainsäädännön sallimaan 20%:iin.

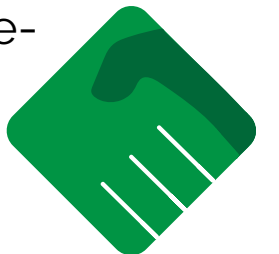
Julkisuuden väitteet ovat vajavaisia

- **Emme riko hankintalakia.** Kilpailutamme hankintalain mukaisesti ja tarjoamme palvelut sen jälkeen omistaja-asiakkaillemme. Hankinnat ovat julkisia ja kilpailutukset julkaistaan hyvissä ajoin Hilmassa ja hankintakalentereissa.
- **Emme rajoita kilpailua.** Toimimme usein sellaisilla toiminta-alueilla, mihin yksityiset yritykset eivät edes tarjoa palveluja. Tämä on huoltovarmuuden ja yhdenvertaisuuden varmistamista, ei kilpailun rajoittamista.
- **Kerromme ostomme avoimesti ja lakien mukaan.** Julkaisemme tarjouspyyntövaiheessa kaikki tiedot, kuten hankintalakikin edellyttää. Päätöksen jälkeen jaamme tiedot kisassa mukana olleille. Useat jäsenemme julkaisevat ostolaskudatansa verkkosivuillaan. Huom! Tarjoajat leimaavat usein asioita liikesalaisuuksiksi, koska kilpailutukseen osallistujathan saavat toistensa tiedot!
- **Ostamme palveluita mahdollisimman paljon paikallisilta yrityksiltä.** Jäsenillämme on käytössä muun muassa dynaamisia hankintajärjestelmiä, joiden avulla pienemmät paikalliset yritykset voivat tarjota palveluitaan ja tuotteitaan muun muassa ruokahuoltoon.
- **Emme tuhlaa veronmaksajien rahoja.** Keskitetty kilpailutus säästää miljoonia euroja kilpailutuskustannuksista (Esim. 500t€ / 150 asiakasta vs kukin kilpailuttaa itselleen erikseen 5M€). Työntekijämme ovat usein siirtyneet meille kunnista tai kuntayhtymistä, joten he tuntevat ympäristön valmiiksi. Tämä mahdollistaa palvelun tuottamisen edullisemmin ja paremmin! Emme myöskään tavoittele voittoa.

Kysymyksiä, joihin toivoisimme kriitikoilta vastauksia

- Miten esimerkiksi pieni lounasravintola voisi varmistaa paikallisen koulun tai terveysaseman ruokahuollon?
- Miten kuntamarkkinaan tuleva uusi tilitoimisto saisi tarjottua palvelut tehokkaammin kuin ympäristön täysin tunteva inhouse-yritys?
- Ovatko kaikki yritykset valmiita avaamaan omat kilpailutusdokumenttinsa täysin avoimesti?
- Miten kaikki tarvittavat palvelut järjestetään myös syrjäisemmille seuduilla niin, että yksityiset yritykset saavuttavat voittotavoitteensa?
- Miten pienet ja keskisuuret julkiset toimijat hankkisivat itselleen riittävän kilpailutusosaamisen, ja miten se säästää julkisia varoja?
- Miten markkinoilla toimivat muut yritykset ovat paikallisempia ja edullisempia kuin inhouse-yritykset?
- Vai onko kyse, että tietyt toimijat haluavat kerätä kirsikat kakusta?

**Fakta: emme pääse kilpailutuksista
koskaan eroon**

Mitä tapahtuisi, jos inhouse-yritykset lakkautettaisiin?

- Inhouse -yritysten henkilöstö siirtyisi takaisin kunta- ja hyvinvointiorganisaatioihin.
- Julkiset hankinnat jouduttaisiin kilpailuttamaan joka tapauksessa – mutta nykyistä pirstaleisemmin ja suuremmilla resursseilla.
- Kilpailuttaminen olisi yhteiskunnalle kalliimpaa ja yksityisille yrityksille työläämpää.
- Huoltovarmuus heikkenisi merkittävästi.
- Hyvien ja tehokkaiden käytäntöjen leviäminen vaikeutuisi entisestään.
- Veroeuroja ja työpaikkoja menetettäisiin ulkomaille.
- Yksityiset yritykset eivät saisi todennäköisesti yhtään enempää kauppaa julkiselta puolelta kuin nytkään – esimerkiksi Istekki Oy ostaa yksityisiltä yrityksiltä jo nyt 70% liikevaihdostaan.
- **Joutuisimme edelleen ratkaisemaan ydinkysymyksen:** miten tasalaatuiset ja kustannustehokkaat palvelut varmistetaan myös silloin, kun ei ole luvassa yritysten kaipaamaa voittoa?

Kiitos!

Lisätiedot:

Lasse Koskivuori

Hallituksen puheenjohtaja

Kustos ry – Julkishallinnon palvelukumppanit

+358 44 434 1234

lasse.koskivuori@istekki.fi

Kustos Ry
Julkishallinnon palvelukumppanit